

Heiki Valner
Rahvaalgatus.ee

Teie 06.10.2020

Meie .03.2021 nr 1-6/21-11/5

Vastus kollektiivsele pöördumisele

Austatud kollektiivse pöördumise esitajad

2020. aasta 6. oktoobril esitati Rahvaalgatus.ee kaudu Riigikogule MTÜ Loomapäästegrupi ja MTÜ Eestimaa Loomakaitse Liidu kollektiivne pöördumine „AITAB! Rahvaalgatus Loomakaitseseaduse ja sellega seonduvate õigusaktide muutmiseks“. Riigikogu juhatus võttis algatuse menetlusse 20.10.2020 ja suunas selle menetlemiseks maaelukomisjonile.

Maaelukomisjon arutas pöördumist kolmel istungil. 07.12.2020 toimunud istungil (protokoll) osalesid kollektiivsel pöördumisel märgitud kontaktisikuna Teie, Heiki Valner (Loomapäästegrupp MTÜ) ning Piret Tees ja Pille Tees (Eestimaa Loomakaitse Liit); Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Mare Tannberg; Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna juhataja Pille Tammemägi, sama osakonna loomatervise ja -heaolu büroo juhataja Enno Piisang ning õigusosakonna nõunikud Katrin Tuula ja Elis-Ketter Mürsepp. Pöördumise teinute esindajad tutvustasid tehtud ettepanekuid ja selgitasid nende vajalikkust. Ministeeriumide esindajad selgitasid, kuidas on ettepanekutes käsitletud teemad reguleeritud kehtivas õiguses ja millised oleksid nende esialgse hinnangu järgi võimalused ettepanekute arvestamiseks. Märgitigi, et proportsionaalsete meetmete võtmiseks on vaja analüüsida järelevalvetulemusi ja kohtupraktikat ning sisuliselt kaardistada tegelikud probleemid.

Komisjon tõdes, et mitmed pöördumises tõstatatud teemad on Eestis juba reguleeritud. Märgitigi, et seadused on olemas, tuleb kontrollida nende täitmist ja läbi rääkida, millised on suurimad probleemid. Tuleks hinnata kõrvalmõjusid ja rääkida läbi teise osapoolega, mitte lähtuda üksnes emotsioonidest ja usust. Probleemidele ei tohi läheneda ühekülgsest. Tollel istungil tegi komisjon pöördumise algatanute esindajatele ettepaneku täpsustada pöördumises sisalduvate ettepanekute põhjendusi ning palus ministeeriumidel kujundada 2021. aasta veebruarikuu keskpaigaks seisukohad pöördumises toodud ettepanekute kohta.

Kuna mõned pöördumises tehtud ettepanekud puudutasid Keskkonnaministeeriumi, Siseministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastutusala, siis küsis komisjon täiendavalt ka nende arvamusi vastavate ettepanekute kohta. Loomadega tänaval ja turgudel loomadega kauplemise keelustamise ettepaneku osas küsis komisjon arvamust Eesti Linnade ja Valdade Liidult.

Järgmine kord arutas komisjon pöördumist 09.03.2021 istungil (protokoll), kus osalesid Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna juhataja Pille Tammemägi, sama osakonna

loomatervise ja -heaolu büroo peaspetsialist Margus Proses ja õigusosakonna nõunik Katrin Tuula; Siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna õigusnõunik Marju Aibast; Politsei- ja Piirivalveameti juhtivkriminaalametnik Andres Kirsing; Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna nõunik Kadri Alasi; Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Mare Tannberg; Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kaubanduse ja teenuste talituse ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna osakonna õigusnõunik Merike Koppel; Eesti Linnade ja Valdade Liidu arendusjuht Ott Kasuri ning nõunikud Reigo Lehtla ja Kalle Toomet.

Kutsutud andsid põhjaliku ülevaate oma seisukohtadest ja võimalustest probleemide lahendamiseks kas seaduste või ministri määruste muutmise teel või siis muul viisil. Toodi välja, et suur osa seaduste muutmist nõudvatest ettepanekutest on juba kaetud kehtivate regulatsioonidega (loomakaitse seaduse § 4 ja § 66²; karistusseadustiku § 52², § 180 ja § 264; looduskaitse seaduse § 55). Mõnel juhul on ettepanekus väljatoodud teema juba hõlmatud ettevalmistamisel olevates seadusemuudatustes. Nii näiteks on Keskkonnaministeeriumis väljatöötamisel looduskaitse seaduse muudatus, millega sätestatakse 3-kuuline raierahu pesitsusajal. Pöördumises on raierahu pikkuseks soovitud 5 kuud, kuid kavandatud 3 kuud on raskelt saavutatud kompromiss erinevate huvigruppide vahel ja kindlasti samm edasi metsloomade ja -lindude kaitsmisel. Maaeluministeeriumis on ettevalmistamisel seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus, milles kaalutakse ja pakutakse välja erinevaid lahendusi lemmikloomade kiipimiseks ja registri pidamiseks. Riigikogu menetluses on Riigikogu liikmete poolt algatatud loomakaitse seaduse ja looduskaitse seaduse muutmise seaduse eelnõu (219 SE), mis näeb ette keelustada Eestis loomade aretamine ja pidamine üksnes või peamiselt karusnaha saamise eesmärgil. Eelnõu läbis esimese lugemise täiskogus 15.10.2020 ja menetlus jätkub. Lisaks on tänaseks Riigikogu täiskogus esimese lugemise läbinud Riigikogu liikmete algatatud loomatauditõrje seaduse § 11 muutmise seaduse eelnõu (307 SE), mille eesmärgiks on luua regulatsioon, mis annab aluse kohustada kõiki kohalikke omavalitsusi kasutama üleriigilist veebipõhist lemmikloomade registrit. Esimene lugemine toimus 10.03.2021 ja eelnõu menetlemine jätkub.

Ministeeriumide esindajad tõdesid komisjoni istungil, et probleeme võib olla seaduste rakendamise, tõlgendamise või järelevalvega ja erinevate huvigruppide koostöö korraldamisega. Rõhutati, et võimalike seadusemuudatuste puhul tuleb vaadelda õigusruumi tervikuna ning pidada silmas kehtivate seaduste loogikat ja sanktsioonide proportsionaalsust. Seaduste muutmise puhul on oluline teaduspõhisuse printsiip ja kaasnevate mõjude hindamine. Märgitakse, et paljud pöördumises tehtud ettepanekud nõuavad põhjalikumaid analüüsi. Esialgse hinnangu kohaselt ei näe ministeeriumid tarvidust seaduste muutmiseks, kuid tööd jätkatakse ning koostöös asjaomaste asutuste ja huvigruppidega selgitatakse välja õigusaktide muutmise vajadus. Maaeluministeeriumi esindaja kinnitas komisjonile, et on toimunud nõupidamised erinevate osapooltega, ja andis ka ülevaate 26.02.2021 toimunud kohtumisest loomakaitse esindajatega.

Komisjoniliikmed avaldasid arvamust, et regulatsioonide muutmise puhul tuleb kaaluda nende võimalikke mõjusid ja rahalist aspekti. Liialt detailne regulatsioon muudab järelevalve keerukaks ja sunnib inimesi mõtlema, kuidas regulatsioonidest mööda hiilida. Arvesse peab võtma erinevate osapoolte vajadusi ja leidma tasakaalu nende vahel. Ettepanekutesse ei tohiks suhtuda väga emotsionaalselt.

Maaelukomisjon arutas pöördumist uuesti oma istungil 16.03.2021 eesmärgiga kujundada komisjoni seisukoht kollektiivse pöördumise suhtes (protokoll). Võttes arvesse eelnenud arutelusid ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorruseaduse § 159¹³ punktile 4, otsustas

komisjon edastada kollektiivses pöördumises tehtud ettepanekud Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ning lahenduste väljatöötamiseks ja pöördumisele vastamiseks. Valitsuse kujundatud seisukohast palus komisjon end teavitada. Sellega on kollektiivse pöördumise menetlemine Riigikogus lõppenud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Tamm

Esimees

Merle Kruusimägi
631 6501 merle.kruusimagi@riigikogu.ee